

Ajalooline kihelkonnakaart

Kihelkonnaleht

Väljaandja MTÜ Pillistfer • Sügis 2015. • Leht ilmub koguarvuga 2000 tk. • Jagamiseks tasuta.

Hoog on antud

REIMA NÕMMIK
projektijuht

Aasta tagasi käivitunud laste- ja noortekeskne projekt on aidanud kogukonda koostööl.

Kui vaadelda projekti eesmärke koos tegevustega, võib hinnata projekti tulemuslikkuse positiivselt. Kõik planeeritud tegevused on käima lükatud ja enamgi veel. Projekti tegevuste elluviijate osas on kaasatud palju enam inimressursse, kui esmased projekti algatajad. On neid, kes ettevõtmiste raames rohkem silma paistavad. On neid, kes vaba tahte alusel tegevuste elluviimisel hoopis varju jäävad, aga projektil elluviimisel tervikuna siiski olulise panuse annavad. Pean siinkohal oluliseks tänada just kannatlikke raamatupidajaid! Lisaks liiguvad projekti infokirjad perioodiliselt, kasutusel on sotsiaalmeedia kiiremaks info jagamiseks ja sündmuste reklaamiks ning jäädvustamiseks.

Haridusvaldkonna ja noorte esindajate töö tulemusena on korraldatud erinevas võtmes, erinevatele sihtgruppidele koolitusi.

Sotsiaalvaldkonna eestvedajate abiga on loodud tugitöötaja ametikohta ja ametikoha juhendid. Üksteiselt on õpitud ning toeks oldud juhtumite lahendamisel. Noortele suunatud ühised ettevõtmised tunduvad pigem juba iseenesestmõistetavad. Tänu siinkohal kõikidele valdkonna esindajatele ja panustajatele!

Suvise lastelaagri teadusteatri töötuba.

Osalejate arve analüüsidest on peredele suunatud ettevõtmistele populaarsus vägagi erinev. Hannes Hermaküla loeng ning veepargi külastus olid arvuliselt edukad. Samas juulis toimunud perelaager jäi lapsevanemate poolt kesiseks, aga andis kinnituse, et kihelkonna lastele ning laagrikasvatajana esmase kogemuse saanud noortele on sedalaadi suvist ettevõtmist väga vaja.

On loomulik, et pika tegevusperioodi peale jagub ka tagasilööke või pigem suuremaid ootusi tulemustele, kahtlemist ja übermõtlemist. On olnud nõutust ja pahameeltki.

Vastukaaluks neile on siiski positiivsed elamused, kui jõutakse arusaamale õigete sammude osas, tagasiside osalejatelt, noorte teadlik osalemine sündmustel või valdkonna töötaja teadmine,

et naabervalla spetsialistilt saab tööalast nõu küsida.

Ei saa veel kindlasti öelda, et projekti elluviimisega on kõik eesmärgid justkui täidetud ja tegijad võiks loorberitele puhkama jääda. Pigem näen, et koostööle on hoog antud. Ja päris korralik. Iga kogemus on oluline kogemus nii projekti elluviijatele ja osalejatele.

Ja mis peaasi: soove, tahet ja ettepanekuid edaspidiseks tegetsemiseks tundub jaguvat veel pikemakski perioodiks. Jätakuks meil vaid jaksu, koostöösoovi ja taiplikkust ressursse jagada.

Projekt keskendus:

- sotsiaalvõrgustiku loomisele ja selle arendamisele
- lapsevanematele koolituste võimaldamine
- noortele eeskujude ja info jagamisele

Koostöökogemus:

HEILIKA VAHTRA
Kirivere Kooli direktor

Minu, kui koolijuhhi hinnangul oli projektist kõige rohkem kasu seetõttu, et saime võimaluse pakkuda erinevaid koolitusi nii lastevanematele kui ka õpilastele.

Õpilaste teaduste vastu ja saadud tagasiside näitavad, et need olid ja on vajalikud. Kui õpetajate koolitamiseks eraldab riik koolidele veidi raha, siis lastevanemate koolitamiseks mitte. Seega lastevanemate koolitamiseks reeglina raha napib. Kindlasti andis projekt teadmise ja kogemuse, et noortele on võimalik pakkuda rohkemat, tehes piirkondlikku koostööd eelkõige ressurside mõistlikuma kasutamise osas.

INGA OKAS
Imavere perearst

Liitusin projektiga siis, kui see juba mõnda aega käis. Minu ülesandeks oli panna kokku perede tugitöötajate meeskond - võrgustik (igasse omavalitsusse 1

töötaja). Kui märtsis - aprillis oli tegemist alles töötajate otsimise ning tööülesannete väljatöötamisega, siis 1. oktoobril toimunud kohtumisel oli meeldiv kogeda, et töö on hooga käima läinud ning esialgsed ülesanded on täidetud. Oleme püstitanud uued eesmärgid, mille poole liikuda. Hetkel on olemas toimiv süsteem, pered on kaardistatud, näha on tulemusi töös peredega, toimivad kohalikud võrgustikud, sujub koostöö omavalitsustega. Olemas on inimene, kes soovib seda tööd teha ning perede poolt on olemas valmisolek teenust kasutada. Põhiline murekoht on tugitöötajate jätkamine 2016. aastal, sest on vaja mõjutada omavalitsusi võtma oma palgale uus töötaja - lastekaitsetöötaja. Kõik praegu töötavad perede tugitöötajad peavad oluliseks jätkata omavahelisi regulaarseid kokkusaamisi vähemalt 3-4 korda aastas. Ideaalis nähakse kogukondlikus koostöös ühiseid koolitusi, individuaalseid supervisioone, psühholoogi abi.

Riskilapsed, kes nad on?

LIIA VIKS
Imavere valla lastekaitsetöötaja

Meie projekt on osa „Riskilapsed ja noored“ programmist, mida toetab Euroopa Majanduspiirkond. Kes on need riskilapsed ja noored kellest räägime?

Minu nägemusel on need lapsed, kelle kasvamisel või arengul võib midagi halvasti minna. Need on lapsed, kel kodus puudub vanemate toetus ning koolis jäävad nad ikka erinevatel põhjustel kõrvale või välja.

Eiramise keskkonnas kasvava lapse areng saab pärsitud.

Missugused on need olukorrad, mida peaksime kogukonnana märkama?

Alkoholism, lähisuhte vägivald, majanduslik risk, pered, kes rändavad. Aga ka hooldusvaegusega pered, kus vanem käib kogu aeg tööl ning ei jõua pesu pesta, koristada ning õpetada seda ka lastele; kiindumushäirega lapsed, keda valdab turvatunde puudus. Neil lastel on keeruline väljaspool kodu hakkama saada, sest puudu jääb kindlustundest, mida kodu hoole-armastuse

kaudu peaks pakkuma. Üsna pea kasvab see käitumishäireks.

Kui näen neid lapsi, siis nemad ongi abi vajavad ja riskis olevad lapsed. Kui olukord ei saa lahendust või toetust ning jätkub, siis järgneb suurem tagasilangus koolis, sõprade ringist väljaheitmine. Lisanduvad alkohol, tubakas, kanep.

Kes saavad aidata? Kooli ja omavalitsuse poolt on eelkõige õpitoetus, ja lastekaitsetöötaja abi.

Kuid ühe lapse kasvatamiseks läheb vaja kogu küla: poemüüjat ja naabritädi, raamatukoguhoidjat ja bussijuhti.

Lapsed vajavad sooja sõna, mõistmist. Aga ka sekkumist, suhtlemist ja pragamist kui vaja.

Mitte aga külapealset näägutamist või tagantjärele tarkust.

Täiendan ennast lastevanemate kogemuskoolituse juhendajana. Selle käigus olen õppinud erinevaid meetodeid, kuidas lapsevanemaid suunata positiivse vanemluse juurde.

Eelkõige vajab lapsevanem mõistmist oma rollist vanemana. Seejärel kerkivad üles teiste osapoolte (kool, vanavanemad, küla jne) ootused tema kui lapsevanema osas. Ning lõpuks - ka lapsevanemal endal ootused.

Kokkuvõttes läheb see kõik nii mõnigi kord väga vastuoluliseks ning aeg-ajalt võib vanemal olla raske kõigega toime tulla.

Siin tasubki mõista, et abivajavad pered on ohus. Aga mitte hädaohus.

Superviisori kõrvaltpilk

ENE VELSTRÖM
Projektimeeskonna superviisior

Enne projekti „Kogukond märkab, toetab, abistab“ algust pöördus Anneli Siimussaar Omanäolise Kooli Arenduskeskuse (OKA) poole koostöösooviga projektimeeskonna supervisioonide e töönõustamiste läbiviimise osas. Olime rõõmuga nõus, sest on väga suur väärtus, kui meeskond ise tahab panustada oma töösuhete loomisse ja hoidmisse ning projektitegevuste

vältel erinevatele tööolukordadele lahendusi otsivalt koos otsa vaadata. Teine suur väärtus on Pilstvere kihelkonna omavalitsuste algatus ise- luua koostöövõrgustikud, mis aitavad noorte riskikäitumist ennetada ja tõhusalt toime tulla ehk luua hooliv kogukond, kus inimestel on hea olla. Töötasime samal ajal ka OKAs välja Hooliva Kogukonna mudelit ning see teema oli ja on meile oluline.

Mida olen kokkuvõtvalt märganud? Projektimeeskonnaga oleme kokku saanud neljal korral umbes 3 kuu tagant. Esimesel laiendatud meeskonnasupervisioonil oli inimesi palju ja soov ning eluvus selgelt aru saada, mis projektiga on tegemist ning milliseid võimalusi võib pakkuda, suur. Kõik kolme omavalitsuse lapsekesksed koostöövõrgustikud olid loomisel. Järgmistel kordadel kohtudes kujunes välja tuumik, kellele see teema on tõesti

tähtis ja kes võtavad aega selleks, et anda avatult ja edasiviivalt üksteisele tagasisidet sellest, mis on läinud hästi kui ka sellest, mis ei ole läinud nii hästi ning koos lahendusi otsida. Igas ühises ettevõtmises saab tunda rõõmu õnnestumiste üle. Pingekohadest aitab läbi ühine rääkimine ja siis on taas võimalik edukalt eesmärgi poole liikuda. Mul on hea meel, et projektimeeskonnas on sellist tahet olnud ja loodan, et jaanuaris projekti lõppedes on olemas projektialguse elevus ning nüüd juba tegevuste jätkamise osas kohalike omavalitsusjuhtide toetusel.

Soovin soovolukorran jõudmist projektimeeskonnale ja Pilstvere kihelkonna rahvale A. Maslow sõnadele tuginedes:

Tuleb valida, kas minna tagasi turvalisuse juurde või edasi kasvu poole. Kasvu peab ikka ja jälle valima, takistusi tuleb ikka ja jälle ületada.

Koostöö Soomega paneb pingutama

Kohtumine Äänekoski noortekeskuses Kesk-Soomes.

Käesoleva aasta septembris-oktoobris toimus aktiivne liikumine Eesti-Soome-Eesti suunal. Eesmärgiks oli omavahel kokku viia kahe maa noored ja noortega töötajad. Et jagada kogemust, õppida naabritel ning leida ja jõustada ühisosa.

HERMANN KALMUS
vaimulik, noortetöö juht

Oleme soomlastega hõimurahvas, mina veel ka täielik fennofiil. Ajaloo tulid soomlased sõtta Eesti eest ning eestlased läksid sõtta Soome eest. Soome riik aitas Eestit jalule

ka 90-datel olles meie põhiline välispartner, kaubanduspartner ning toetades meie politsei, kaitseväekoolitust. Partnerlus soomlastega on kasvatanud meid, siin Pilistveres, suhtumistes ja hoiakutes. Soomlastele laagrikeskuse teenuse pakkumine on õpetanud meid pingutama oma harjumuspärasest tasemest kõrgemale.

Ehkki praeguse maailma avatuse juures saame kogemust otsida Austaaliast Ameerikani, on minu meelest põhjust jätkuvalt vaadata Soome poole ja õppida nende kogemusest. Kogemuskohtumiste eesmärk oli näidata loomulikult toimivat koos-

tööd kiriku ja riigi vahel. Kuigi ka Soomes on kirik ja riik lahutatud ei tähenda see koostööst loobumist. Üheskoos saab vaadata, et ei oleks tarbetut tegevuste dubleerimist ning kogukond üheskoos pakuks võimalikult palju mitmekülgset tegevust ja teenust.

LIIA VIKS
Imavere lastekaitsetöötaja

Soome reisist jäi selline mulje, et noortekeskused on sisulisemad ning noortega tegelesid eri vanuses inimesed. Meie noortekeskustes on valdavalt väga noored inimesed, kes

on ise veel elu mõttes „saaja“ rollis. Soome kogemus ütleb, et noored vajavad erineva vanusega inimeste elu vaatenurki. Seal hinnatakse elukogemust, mida inimene on saanud pikkade aastate vältel ning mida ta on valmis noorele edasi andma.

Samamoodi torkas silma meeste osakaal noortetöös: küpses eas mehed, kes ei tegelenud mitte „mootoritemaailmaga“, vaid kogu maailmaga. Nad olid juhid, kuid samas asja juures: kiitsid takka ja juhendasid, kus vaja.

See kasvatus ja hoiakud, mida nägin, olid väga kindlatel alustel millele toetuda. Olid väljakujunenud lapse eluea pöördepunktide tähistamine kogukonnas: 10, 15, 18 aastase toomine ühiskondliku tähelepanu keskmesse. Laps tunneb, et ta on tähelepanu all ning et ta on kogukonnas oluline.

Huvitav kogemus oli soome koolis, kus lastega tegelesid kirikulinimesed. See on koostöö laiema. Ehkki riik ja kirik on lahus ei takista see koostööd valdkondades, kus see ühistes huvides (laste/noorsootöö) vajalik.

Miks teed koostööd Eesti/Pilistverega?
JARI SIKANEN

Äänekoski koguduse noorte juht

Olen mitmed aastad sügisvaheajad veetnud noortega Eestis reisis. Seda on suhteliselt lihtne korraldada ning noortele saab anda täiesti teistsugust kogemust. Siit Kesk-Soomest, Äänekoskilt, ei ole kaugeltki kõik perekonnad käinud Eestis, nagu see on tavaks Helsingi piirkonna inimestele. Kui tuleme Pilistverre, siis nähakse ka natuke teistsugust Eestit – võib-olla ehtsamat Eestit.

Noortele on kõik, mis nende silmaringi avardab, kasulik. Kui ta saab tutvuda ja suhelda teisest rahvusest noorega, siis see aitab teda täiskasvanuelus. Parem suhtlemisoskus ning avatus uute inimestega kohtumisel. See kõik on väga oluline. Leerilaager või sügisvaheaja retk on osadele noortele esimene välismaareis, sest kõikidel peredel ei ole raha reisimiseks. Kui tullakse koguduse grupiga koguduse juurde teises riigis, siis noored mõistavad, et nad on osa üleilmsest kirikust. Reisil olles on aega, et rääkida noortega, neid kuulata. Saab süveneda noore inimese tunde maailma, mida igapäevaelu rutiinis ja kiiruses on sageli raske teha.

Island on eeskujuks

HANNES HERMAKÜLA
reporter, pereväärtuste esiletõstja

Otsisin huviga IcelandAiri pardaajakirjast alkoholi reklaami. Mitte, et ma oleksin kangesti „toll free“ märjusest tahtnud osta, pigem huvitas mind selle omapärase põhjamaa alkoholipoliitika. Mis moel suutsid islandlased oma teismelised 15 aasta jooksul sõltuvusainete kasutamisest pea et võõrutada ja bussipeatuses „hängimise“ asemel spordiklubidesse saada?

Just samal teemal arutlesin Pilistvere kihelkonna koolide lastevanemate koosolekul aasta tagasi.

2014 a. kevadel juhtisin Tallinnas konverentsi, kus peakõnelejakas oli Reykjaviki Ülikooli sotsiaaluuringute keskuse direktor Jon Sigfusson. Tema ettekannet oli raske uskuda. 1998st on Islandi noorte hulgas igapäevaste suitsetajate arv kahanevad 23% kolmele, esmakordsete või alaliste kanepikasutajate hulk 17% kuuete ja nende noorte hulk, kes viimase 30 päeva jooksul vähemalt korra purjus olnud 42% viiele.

Kuidas see võimalik on? Just seda läksimegi kaheksakesi Islandile kaema.

Iceland Airi pardaajakirjas alkoholi reklaami ma ei näinudki. Küll aga torkas lennujaama „tollfree“ tsoonis see silma. See oli ka ainuke kord, kui terve nädala jooksul alkoholi reklaami nägin. Ja ega alkoholi samuti näha ei olnud. Rääkimata tubakatoodetest. Nende reklaamimine on liberaalsel Islandil keelatud ja neid ei näe toidupoes ega bensiinijaamades. Kogu saareriigis veeedetud aja jooksul nägin kokku nelja alkoholipoodi. Neid on muidugi rohkem, aga alkoholipoodid näeb tõesti kordades vähem, kui Eestis (Reykjaviki ümbruses kokku 12 ja Tallinnas üle 200 poe, kus tegeletakse alkoholi hulgamüügi. Tallinnas lisaks üle 600 poe, kus müüakse muu kauba hulgas alkoholi).

Imeinimesed või praktikud?

Käisime neljas linnas, kohtusime kohalike omavalitsuste sotsiaaltöötajatega, noortetöö tegijatega (kes kõik olid mehed), külastasime kirikuid ja tutvusime noortetöega.

Mind hämmastas nende „külatulekokku“ mentaliteet. Bürokratia oli teisejärguline. Kui on vaja tegutseda, tegutsetakse ja paberid aetakse korda hiljem. Torkas silma üksmeel asjade ajamises: kord kuus kohtuvad ümarlaua taga kohalike omavalitsuste noortetöötaja, koolidirektor, lastekaitse esindaja, koolipsühholoog, treener, politsei, kohalik pastor. Räägitakse probleemidest ja hoitakse oma lastel silma peal. Reykjaviki Lindakiriku pastor tegeleb probleemsete noortega: lapsed, kes koolis hakkama ei saa, käivad paar korda nädalas kirikus huviringis ja õpivad lisaks seal matemaatikat, islandi ja inglise keelt. Pastor, kes oli varem koolis õpetaja otsib võimalusi, kuidas noored end ühiskonnas vajalikena ja olulistena tunneksid. Ta korraldab väljasõite, organiseerib praktikaid kohalikes ettevõtetes. Koolijuhid ja lapsevanemad toetavad tema tööd ning suunavad lapsi sinna. Keflaviki linnas teevad baaride omanikud koostööd noortetöö keskusega ja täidavad linna nõudmisi, et võiksid lahti olla kauem, kui seadus ette näeb. Nõudmised on: baarides on nais- ja meessoost turvamehed ning hommikul enne linnaelu tärkamist koristavad ise oma baaride ümbrused joomingutest puhtaks. Paar korda küsisime, kas see alkoholi müüjatele ahistamisena ei tundu. Mõlemal korral oli vastus „Mis mõttes?!“ Alkoholiga kaubitsejad saavad väga hästi aru piirangute vajadusest ja olulisusest noorukite elus.

Riik ja kirik: koostöö on vilgas

Nagu Eestis on Islandis riik ja kirik eraldi, aga kaine arusaam oma kristliku kultuuri tundmisest

on nende seas olemas. 80% Islandi lastest käib leeris. Käisime Laugarnekirkja kiriku leeritunnis. Hoone ees oli hulk jalgrattaid ja sees kolm ämbrit, sest lagi tilkus läbi (hea kodune tunne). Lisaks 40 väga elavat kolmeteistaastast. Minu, kui puudega lapse vanema südant soojendas eriti üks Downipoiss nende noorte keskel. Sõna integreerunud oleks siinkohal isegi kohatu - ta oli lihtsalt üks nendest.

Jon Sigfussoniga kohtumine Reykjaviki ülikoolis oli väga innustav. Puust ja punaseks taas tavaline talupojatarkus.

Kui alko on silme ees, siis see mõjutab tarbimist. Sestap konkreetne alkoopoliitika ja piirangud. Kui lapsega tegeleda ja talle tegevust pakkuda, siis hoiad teda pahedest eemal. Islandil on lastele trennid tasuta ning igasugune koosveedetud aeg pereringis on hea ja soositud. Riiklikud kampaaniad laste väljasolemise kellaegade kohta: sellekohased meeldetuletused saadetakse peredele igal aastal.

Väikestes kogukondades tegutseb omamoodi vanemate „rahvamalev“. Käiakse bussikates noortega rääkimas.

Prioriteediks tegevustes on lapsekesksus. Tulemuseks kained numbrid. Viimse 20 aasta jooksul on Islandi 13 narko rehabilitatsioonikeskusest alles jäänud 2. Ilmne kokkuvõtte riigi rahakotis!

Viie aastaga jalad alla

Muljetavaldav ja tore seik oli see, et sain otse tänavalt valitsuse hoonesse minna. See hoone on kümne sammu kaugusel peatänava bussipeatusest. Esimene, keda majas kohtasin oli vanem härrasmees, mitte turvamees. See on märk, et riik on rahva jaoks. Lähiajalooost tasub meenutada, et Island pani kokku uue valitsuse riigi pankroti ajal, kirjutas uue konstitutsiooni ja sai viie aastaga jalad alla!

Islandi reisi tipp hetk: Kohtumine Jon Sigfussoniga Reykjaviki Ülikoolis.

Islandi tegevused kohalikul tasandil

- Kohapealne noorteuuring on tegevuse ja plaanide aluseks
- Koostöö tugevdamine vanematega ning hoolekogudega
- Koolivälise huvitegevuse toetamine
- Noortega tegelevate organisatsioonide jõustamine
- Sotsiaalse kapitali – suhete arendamine kogukonnas

HERMANN KALMUS

Pilistvere koguduse vaimulik, noortetöö juht:

Probleemkohtadest mitte ei osata ainult rääkida, vaid rääkimisele järgnevad ka reaalsed ja lahendust pakkuvad teod. Meil räägitakse palju, tegusid on vähem. Islandi näide julgustab, et noorte käitumisharjumusi on võimalik muuta targa sekkumisega õige koha peal. Raha on alati vähe. Ka meist rikkamates riikides on ikka raha probleem. Samas nägime Islandil, kuidas veel lõpetamata kirikuhoone keldris juba tehakse tulemuslikku poistekasvatust ning endises kõrtsis on avatud noortekeskus. Kõnekas.

TIINA LOHUR

Imavere Põhikooli õppealajuhataja:

Islandil olles sai üsna ruttu selgeks, et erinevad ennetuskampaaniad annavad vähem tulemusi, kui keskkonna, kus laps toimetas-tegutseb, turvaliseks muutmine. Islandil on praegu erilise tähelepanu all 10–12 aasta vanused lapsed ja nende tegevuse suunamine. Seda põhjusel, et vältida probleeme hilisemas eas. Mitte midagi tegev laps on varsti probleemidega laps, ütles üks Islandi noorsootöötaja. Silma pealhoidmine ja laste hõivatus ka pärastlõunasel ajal aitab ennetada probleeme ja vähendada riske.

ANNELI SIIMUSSAAR

Võhma linnaapea

Kõik algab iseendast ja kogukonnast meie ümber. Islandil pannakse suurt rõhku oma kogukonna laste ja noorte tegevuste ja huvialade koordineerimisele. Väga oluliseks peetakse seda, et igale noorele leiduks teda huvitav tegevus. Kohalik omavalitsus rahastab noorte tegevusi, huvialaringe ja õpilaste töömalemav regulaarselt. Iga laps peab suve jooksul osalema suvekoolis ehk töömalemavas.

Võrgustikutöö toomis väikeses omavalitsuses väga edukalt, sest on suunatud lahendustele. Kokku saadakse regulaarselt, mitte juhtumipõhiselt. Bürokratia on teisejärguline ehk siis - kui on vaja tegutseda, siis ka tegutsetakse. Kohalikus kogukonnas on vabatahtlikuna tegutsemine populaarne. Omavalitsus loob tingimused (hooned, sisustus), kuid sisu täidetakse vabatahtliku tegevusega.

Meie noored, meie kogukond

ANNELI SIIMUSSAAR
Võhma linnapea

Mitmed korrad olen kuulnud täiskasvanuid ütlemas: „Milleks meile noorsootõtaja, mida tal teha? Noored käivad ju koolis ja seal sisustatakse ka nende vaba aeg.“ Omavalitsusjuhina olen veendunud, et noort inimest on vaja suunata ja pakkuda talle mitmesuguseid võimalusi enda avastamiseks. Üks osa noore arengus on tegevus ja tegutsemine

koolis, teine aga väljaspool kooli. Noorsootööd on vaja selleks, et noored teaksid võimalusi, kuidas oma aega sisustada ja oskaksid planeerida oma elu. Noortega tegelemine on pika vinnaga ning esimesi tulemusi saab näha alles 5–10 aasta pärast, mil noor teeb oma suuremaid eluvalikuid. See on pikaajaline protsess, kuid vajab järjepidevat tegutsemist, et hoida usalduslikku suhet noorega.

Mida saame ära teha? Omavalitsus saab kohandada ruumid, kus noored saavad tegutseda väljaspool kooli. Palgata noorsootõtaja ja leida ringijuhendajad. Koostöös erinevate osapooltega: kool, noortekeskus, vanem, saame leida oma kogukonnas just meie noortele huvipakkuvad tegevused. Nii sai 2013. aastal Võhmas käivitatud breiktantsu ring, mis osutus noorte hulgas populaar-

seks. Koostöös kooli ja vaba aja keskusega läks tööle puhkpillistuudio. Tegutsema hakkas noorteklubi „Kas mina tean“, kus noor saab erinevaid teadmisi tervisest, käitumisest ja karjäärast.

Me pole sündinud täiskasvanuks vaid kasvame selleks pikka mööda läbi erinevate kogemuste oma kogukonna keskel. Väikeses kogukonnas, olgu selleks siis Võhma linn, Imavere või Kõo vald ei ole kasvatajateks mitte ainult kool ja lapsevanem vaid terve kogukond – me kõik osaleme selles! Kui vaja, siis märkame ja sekkume või toetame ja anname nõu. Need on meie lapsed, see on meie kogukond.

Iga noorega koos tegutsetud tund, ei ole maha visatud aeg või raha, see on investeering tuleviku kogukonda.

Bert Langel: muusikas on võimalused

Algus

Minu muusikutee algas, kui ma olin 7 aastane. Mu vanematel oli perekonnatuttav, kes mängis soolotrompetit Hollandi Raadio Orkestris. Ma olin pillist ja tema helist hullupööra vaimustunud, kuid kahjuks elas mees kaugel ning mu vanematel tuli mulle otsida mingi muu lahendus. See leiti. Sain hakata võtma trompetitunde 'S-Hertogenbosch'i linna puhkpilliorkestri orkestri dirigendilt ning juba aasta hiljem ka orkestriga ühineda. Mu perekonnas ei mänginud sinnamaani keegi mingit pilli, kuid hiljem alustas vend klarneti ning trummidega ning isa hakkas mängima tuubat.

Samal ajal kui mina harjutasin dirigendi käe all trompetit, alustati koolis plokklöödi õpetamisega. Liitusin ka sellega ning 2 aastaga omandasin pilli algtaseme. Seejärel astusin muusikakooli, kus minu ees avanes ootamatult suur hulk erinevaid kooslusvõimalusi alates BigBandist ja sümfooniaorkestrist lõpetades Brassansambli ning klaveritundidega. See aeg oli minu muusikalises arengus väga võimas kogemus ning pean neid aastaid oma nooruspõlve parimateks.

Elu kutse

Umbes 8–9 aastastelt ma teadsin, et minu kutsumus on teha midagi, mis seob minu jaoks muusika ja inimesed. See tunne ja tunnetus ei ole muutunud tänaseni.

Muusikal on võime väljendada inimese tundemaailma ilma sõnu

kasutamata. Muusika ületab piirid maade ja maailmade vahel.

„Seal, kus lõpevad sõnad, seal algab muusika“ – annab edasi minu tunnetuse muusikast.

Ei ole vahet, kas töötan noorte või täiskasvanutega, harrastajate või professionaalidega – muusika on minu jaoks suhtlusviis väljendamaks tundeid ja mõtteid, mida tekitab ja loob maailm ja inimesed selle sees.

Andke endale võimalus muusikas

Inimesed, hoolimata vanusest, kuid eriti lapsed varasest noorusest saadik, peaksid saama võimaluse kasvada ja areneda muusikalises keskkonnas. Seda sõltumata võimekusest.

Nii nagu soovime, et lapsed hakkasid rääkima lisaks emakeelele teisi võõrkeeli, võiksid lapsed omandada ka muusika-keele.

Mind kõnetavad eriliselt puhkpilliorkestrid ja sealsed inst-

rumendid, sest ma kasvasin üles just nende pillihelide saatel.

Mu arvates on puhkpilli helidel ja värvidel samasugune seos nagu inimeste maailmal – igal elaval hingel on oma värv ja toon. Soovin lasta instrumentide helidel seguneda muusikute värvikusegani muutub muusikakollektiivide koostöö instrumentalistiga väga põnevaks.

Võhmas 2014. aastal alustanud grupp on väga noored inimesed ning oma puhkpillitee päris alguses. Igale üksikule mängijale on tema areng ja edasiliikumine väga oluline. Sama oluline on aga ka kokkumäng ja koostöö. Noored pillimängijad õpivad üksteiselt palju ning jagavad oma mängurõõmu ja oskusi ka kogukonnaga. Rõõm muusikast on siiski olulisim märksõna.

Muusika on piiramatut: ta avab võimaluse saada erinevaid kogemusi, kuid samas ka võimaluse ise luua.

Päästering paneb tegutsema

MAARJA OKAS Imavere noorsootööspetsialist

Imavere Valla Avatud Noortekeskuses tegutseb juba teist hooaega Imavere Vabatahtliku Päästekomando eestvedamisel päästering. Ringis osalevad 7.–11. aastased noored.

Meie eesmärk on tutvustada noortele päästjate tööd, anda uusi teadmisi ja oskusi ning eelkõige õpetada ennetama ohuolukordi.

Nii saavad noored teadmisi ümbritsevatest ohtudest ja kasvab julgus käituda ohuolukorras teadlikult.

Õpitakse tule kustutamist, esmaabi andmist, uppuja päästmist, õnnetuse korral õigesti tegutsemist. Uuritakse lähemalt häirekeskuse, kiirabi ja komando

igapäevatööd. Kohapeal käivad külalisesinejad ning üheskoos proovitakse kätt tuletõrjespordis.

Teadlik noor oskab vältida ohuolukordi ning vajadusel ära hoida õnnetuse!

Let's do it!

TIINA VOLENS Inglise keele õpetaja/ ringi eestvedaja

Alates käesolevast õppeaastast toimub Kirivere Kooli 2. klassi õpilastele inglise keele ring. Ringi eesmärgiks on anda lapsele põhiteadmised, mis on suureks eeliseks keele edaspidisel oman-

damisel. Keeleringis harjume inglise keele kõlaga ja tutvume eakohase põhisonavaraga. Õpe toimub läbi mängu, laulu ja lõbusate tegevuste. Lapsed saavad liikuda, laulda, joonistada ja värvida. Muu hulgas saame tundma inglise keelt kõnelevaid riike ning neis tähistatavaid pühi.

Suvekohvik „Ingel“ – töökasvatuse ja ettevõtluse rohujuur

2008. a. suvel alustas Pilstvere koguduse juures tegutsemist suvekohvik „Ingel“. Samm-sammult liiguti edasi: kohvikupaviljon ja terrass, noortekoolitused ettevõtluses, oma logo ja tööriietus, terrassikontserdid, konto Facebookis. Suvine pingutus tähendab noorte jaoks mitte pelgalt töökoostöö teeninduses ja ettevõtluses, vaid raha teenimist noortetöö jaoks, millest ise osa saadakse.

ESTER PEDOSK Kohviku juhataja

Suvekohvik on huvitav koht, kus kolme kuuga on võimalik õppida ettevõtlust kiirkursusena. Hooaja jooksul tuleb tegeleda: kohviku põhieesmärgiga (müük ja teenindus), turundustegevusega, noorte õpetamise-juhendamise-ga, kollektiivi koolitustega ning turvalise keskkonna loomisega.

Põhiline on protsess, et noored saaksid üle hirmust teenindada ja suhelda. Samas tuleb jagada üldisi teadmisi, kuidas töötamine käib üheskoos vastutusega. Juhatajana mõistsin, et töö paneb proovile ka minu enda kõik teadmised ja oskused, et üleskerkinud probleemide lahendamiseks. Samas pakkus see võimalust leida suuremaid seoseid elu ja töö vahel. Sain aru, kui lihtne on muuta töötaja ning

kaubavedaja tuju rõõmsamaks, andes samal ajal edasi mõtteid ja arusaamist maailmast.

Kohvikut igal hooajal uuesti avada ja sulgeda on tegelikult üsna keeruline, sest uusi noori ja mõtteid liigub palju ning olukorrad ja maailm on pidevas muutumises. Kuid mõistes oma olulisust ja rollitähtsust koostööahelas, saavad toimida ka kõige utoopilisemad ettevõtmised.

Kuidas valmivad
käsitööküünlad?
Tule meid vaatama-
lugu kuulama-kätt proovima
Ekskursioonid gruppidele
eelneval kokkuleppel

Kontakttelefon:
437 7075 / 5340 3732
Vaata kodulehte:
www.valgusevabrik.ee

LOOPRE VESKI PUHKEKÜLA

**kokkutulekud,
suvepäevad,
koosviibimised,
majutus, telkimine,
peotelkide ja -mööbli rent.**

www.looprepuhkekula.ee
Info tel 5359 6037 Rein

Advendi- ja jõuluaeg meie kihelkonnas

29. novembril kell 13.00 I advendi jumalateenistus Pilstvere pastoraadi talvekirkikus.
29. novembril Võhma bussijaama juures I advendi tervitus:
kell 16.00 Võhma linna jõulupuu tulede süütamine,
kell 17.00 Võhma Vaba Aja Keskuses puhkpillistuudio kontsert.
29. novembril jõuluoote alguse tähistamine Imavere vallas
kell 17.00 Hermann külaplatsil,
kell 18.00 Käsukonna külamajas,
kell 19.00 Imavere rahvamajas
3.–16. detsembril kell 10.00–11.30 Imavere Piimandusmuuseumis: päkapikk Peetrike
kutsub külla. Gruppidele ette registreerimine telefonil 389 7533
4. detsember Imavere Põhikooli 188. sünnipäev
5. detsembril kell 17.00–20.00 Võhma Vaba Aja Keskuse ja küünlavabriku ümbruses
romantiline jõululaat küünlavalguses. Küünalde valgus, laadamelu, jõuluvana, pereprogramm.
11. detsembril kell 19.00 Võhma Vaba Aja Keskuses filmiõhtu. Näitame Klaus Härö filmi
„Vehkleja”. Filmiohtu on tasuta.
12. detsembril kell 11.00–17.00 Pilstvere Jõulumaa Perekäev Pilstvere rahvamajas.
Piletihind 5 € ja 7 € (perepilet)
13. detsembril kell 16.00 Võhma Vaba Aja Keskuses laululaste talvekontsert.
18. detsembril kell 19.00 Imavere rahvamajas Imavere valla 24. aastapäeva peoõhtu.
Pidulik kontsert-aktus. Vallaelu edendajate tunnustamine. Tantsuõhtu koos ansambliga
VANAD SÕBRAD. Peo naelaks KABAREE- JA MUSTKUNSTIETENDUS.
21. detsembril Imavere Põhikooli jõulupidu
24. detsembril kell 17.00 jõuluõhtu jumalateenistus Pilstvere kirikus.
25. detsembril kell 13.00 I jõulupüha: perejumalateenistus Pilstvere pastoraadi talvekirkikus.
31. detsembril kell 17.00 aastalõpu jumalateenistus armualauaga Pilstvere pastoraadi
tavekirkikus.
31. detsembril kell 23.00 Võhma Vaba Aja Keskuses aastavahetuse pidu. Tantsuks mängib
ansambel ABSOLUT-LYHIS. Pilet eelmüügis 5 €, kohapeal 8 €.

Võhma uisuväljak

- Sünnipäevad/klassiõhtud
- Vaba aeg pere, sõprade või töökaaslastega
- Aastaringne liug ja hokimäng
- Batuut ja suured legoklotsid
- Kartautod, koroon, lauajalgpall
- Väike kioskimüük

N-R 14-18, L-P 12-18
Teised ajad kokkuleppel:
tel. 5196 3375

Sissepääs: laps 1 euro/täiskasvanu 1,50 euro
Uisulaenus 1 euro
Gruppidele eripakkumised
Facebook: Võhma Uisuväljak

Imavere vald,
Järvamaa 72401
Tel +372 5665 7199
www.jaanalinnufarm.ee

Grupi ja koolikülastused
ettetellimisel.

Kihelkonna sündmused 2016

Veebruar

19. veebruar Imavere rahvamajas Eesti Vabariigi 98. aastapäeva kontsert-aktus ja peoõhtu.
23. veebr. EV aastapäeva tähistamine Imavere Põhikoolis
24. veebruar Elav tuli Pilstvere järvesaarel kell 18.00
24. veebruar Võhma koolimajas Eesti Vabariigi aastapäeva kontsert-aktus.

Märts

11. märts Imavere Rahvamaja 18. sünnipäeva pidu
25. märts Märtsiküüditamise mälestuspäev. Palvus Pilstvere kivikangrul
25. märts Suur Reede
27. märts kell 13.00 1. ülestõusmispüha teenistus Pilstvere pastoraadi talvekirkikus.

Aprill

13. aprill Imavere Laululind
18.–22. aprill Südamenädala sündmused Võhmas.
29. aprill Imavere Rahvamajas rahvusvahelise tantsupäeva tähistamine
30. aprill Vaba Tahte Ülistus: kontsert Pilstvere kirikus

Mai

1. mai Teeme Ära! Talgud Pilstveres algusega kell 11.00
15. mai kell 13.00 Nelipüha. Leeripüha jumalateenistus Pilstvere kirikus.
29. mai Kõo kevadlaad
29. mai Pilstvere Inglisekohviku hooaja avamine
9. mai Imavere kooli ja muusikastudio kevadkontsert
Võhma Lillepäev

Juuni

1. juuni Võhma: Lastekaitsepäev
4. juunil Imavere Piimapäev
11. juuni Võhma Kooli lõpuaktus
14. juuni kell 13.00 Juuniküüditamise mälestuspäev Pilstvere kivikangrul
18. juuni Imavere Põhikooli lõpuaktus
23. juuni kell 12.00–16.00 Imaveres Järva Maakaitsepäev
23. juuni Jaanipäeva pidu Võhmas

Juuli

- 8.–9. juuli Võhma linna päevad
10. juuli Kikevere kalmistupüha
31. juuli kalmistupüha: Arussaare kalmistul kell 11.00, Pilstvere kalmistul kell 13.00

August

- Memento kokkutulek Pilstvere kivikangrul
10. august Võhma linna sünnipäevapidu

September

- Võhma Juurika laad

Oktoober

1. oktoober Imavere rahvamajas kihelkonna eakate päev

November

- Imavere Rahvamajas naisrahvatantsurühm Pillerpääd 20 aastat: juubelipidustused
2. november kell 18.00 Hingedepäevaõhtu Pilstvere pastoraadis
Kihelkonnapäev: korraldab Võhma

Detsember

2. detsember Imavere Põhikooli 189. sünnipäev
16. detsembril Imavere valla 25. aastapäev
16.–17. detsembril Pilstvere jõuluma

ISLAND

Kihelkonnapäeva ümarlaud 28. novembril kell 13–15 Pilstvere pastoraadis

Mida õppida Islandi kogemusest?

Kõnelevad:

Anneli Siimussaar, Tiina Lohur ja Hermann Kalmus

Pilstvere kogudus

Info: 553 2789 Hermann Kalmus

Kõik on kutsutud kõik on oodatud

Pilstvere Jõulumaa

- Broneeringud lastekollektiividele:
11. detsember
- Perepäev kõigile:
12. detsember kell 11-17
- Pilet 5 ja 7 eurot

Rohkem infot FB lehelt:
Pilstvere Jõulumaa
Või telefonilt 55 646 222,
Pilleriin

Pilstvere pastoraat ja puhkeala:

Seminari- ja koolitusruumid,
ööbimine,
toitlustus.
Pidu- ja peielauad.
Telkimine ja lõkkeplatsid.
Saun.

EELK Pilstvere kogudus
pilstvere@eelk.ee
Hermann 55 32 789

Kasvatame KARTULEID JA PÕRGANDEID Kõo vallas

Küsida tasub sügisel.
Peeter Volens

Telefon: 524 0906

Rohkem infot piirkondadest:

Imavere Rahvamaja juhataja
Õnnela Lees tel 517 3278
Kõo valla kultuuritöötaja
Katre Saar tel 5301 2279
Võhma Vaba Aja Keskuse juhataja
Silvia Murro tel 525 1635
Kabala Rahvamaja juhataja
Reinika Tatter tel 5300 3987
Pilstvere koguduse vaimulik
Hermann Kalmus tel 553 2789

Eesti Piimandusmuuseum Imaveres kutsub

3–16. detsember Päkapikk Peetrike kutsub lapsi külla:
räägime päkapikkude elust, meisterdame jõulukaunistusi,
laulame jõululaule.
Algus igal päeval kell 10. Gruppide registreerimine tel 389 7533

14. mai kell 18.00–23.00 Muuseumiöö: Lained

20.–22. mai Roheliste Rattaretk: peatus Imaveres

4. juuni Piimapäev muuseumi pargis

Jooksvalt avatud muuseum ja toimuvad koolitused
Rohkem infot: tel 389 7533 / 503 3888
www.piimandusmuuseum.ee

Kogemusreisile aitas kaasa ning lehe väljaandmist toetas EMP toetuste
programm "Riskilapsed ja -noored"